AMIGOE

prèkè
Op één (breuk)lijn

Zaterdag 15 oktober 2016 • Jaargang 131 nr 236 • Abonnementsprijs Afl 32,50 • Losse nummers. Afl 1,50 • zaterdag met Ñapa Afl 1,75

Staatsrechtdeskundige: 'Geschillenregeling hard nodig'

Ministerraad zegt vertrouwen op in toekomstig gouverneur Boekhoudt

ORANJESTAD — De Arubaanse regering heeft gisteren zijn vertrouwen opgezegd in de gevolmachtigde minister van Aruba, Alfonso Boekhoudt, die door minister Ronald Plasterk onlangs werd aangedragen als opvolger van gouverneur Fredis Refunjol. Tijdens de ministerraad werd besloten dat hij per 1 november moet vertrekken. Staatsrechtdeskundige Luciano Milliard wijst in deze situatie op het belang van de nog altijd ontbrekende Geschillenregeling.

door onze verslaggever
Mirte de Rozario

Tot en met gisterenmiddag had de Arubaanse regering niet officieel gereageerd op het feit dat Plasterk Boekhoudt onverwachts naar voren had geschoven als de nieuwe gouverneur. Nadat gisteren rond vier uur op sociale media het gerucht rondging dat Boekhoudt door de ministerraad zou zijn ontslagen, stuurde de regering rond half acht 's avonds een persbericht waarin zij aangeven het vertrouwen in Boekhoudt te hebben opgezegd. Hij moet per 1 november vertrekken.
Amigoe sprak vlak voor deze bekendmaking met staatsrechtdeskundige Luciano Milliard over de benoeming van de nieuwe gouverneur. "Deze voordracht door Plasterk kan niet. Het is nu aan de Arubaanse regering om te beslissen welk standpunt ze inneemt: accepteren of protest aantekenen", gaf hij in gesprek aan. Daarbij legde hij de stappen uit die premier Mike Eman in dit geval kan nemen.

Gouverneur
"De Arubaanse regering heeft Boekhoudt als gevolmachtigde minister naar Den Haag gestuurd en kan hem ook terughalen naar Aruba. Maar Boekhoudt kan dan nog steeds gouverneur worden", zegt Milliard. "Als gouverneur heb je twee petten op: je staat aan het hoofd van de Arubaanse regering en je vertegenwoordigt de Koninkrijksregering. Om beide petten te kunnen dragen, heb je het vertrouwen nodig van zowel de Arubaanse regering als van de Koninkrijksregering. Als Boekhoudt door de minister van Koninkrijksrelaties, Ronald Plasterk, is voorgedragen als kandidaat-gouverneur - wat volgens de procedure om een gouverneur te benoemen niet kan - is het de vraag of Eman dit accepteert of een andere kandidaat wil voordragen."

Procedure
Milliard legt uit hoe een gouverneur wordt benoemd. "In 2001 heeft de Rijksministerraad (RMR) laten vastleggen hoe die benoeming plaatsvindt. Die procedure is goedgekeurd door zowel de Koninkrijksregering als de afzonderlijke landen, zoals Aruba. Een gouverneur heeft een termijn van zes jaar, met een verlenging van maximaal zes jaar in een tweede termijn. Een half jaar voordat de termijn van de zittende gouverneur afloopt, vraagt de minister van Koninkrijksrelaties aan de RMR of een opvolger moet worden gezocht. Het is aan de regering van het betreffende land, in dit geval Aruba, om één of meerdere kandidaten aan te dragen. De achtergrond van potentiële kandidaten wordt door Aruba onderzocht en dan gaat er een aanbeveling naar de minister van Koninkrijksrelaties. Hij voert vervolgens gesprekken met de kandidaten die door Aruba zijn aangedragen. Dat waren er drie, voor zover ik weet, en Boekhoudt was niet één van hen. Daarna laat de minister aan de RMR weten voor welke kandidaat hij kiest. Als de RMR instemt met deze kandidaat, gaat de voordracht naar de koning en volgt de benoeming van de nieuwe gouverneur." Volgens de docent Staatsrecht zal Plasterk, als hij zich niet in de door Aruba voorgestelde kandidaten kan vinden, het aan premier Eman moeten overlaten om met nieuwe kandidaten te komen. Zelf een kandidaat naar voren schuiven, kan volgens Milliard niet.

Vertrouwensbreuk
Wat kan de Arubaanse regering nu doen? Eman kan de kandidatuur van Boekhoudt niet intrekken, want Aruba heeft hem niet voorgedragen. Hij is door de minister van Koninkrijksrelaties voorgedragen, terwijl Boekhoudt als gevolmachtigde minister van Aruba optreedt namens de regering van Aruba. Je zou kunnen zeggen, meent Milliard, dat Boekhoudt het aan de Arubaanse regering had moeten laten weten toen hij het aanbod kreeg om gouverneur te worden. De Arubaanse regering kan Boekhoudt wel terugtrekken als gevolmachtigde minister, op grond van een vertrouwensbreuk. "Dan kom je echter in de problemen met die twee petten, want als gouverneur geniet je de steun van zowel de Koninkrijksregering als de Arubaanse regering en dat valt niet te rijmen met een vertrouwensbreuk in je vorige functie."

Geschillenregeling
"Je kunt dus gerust zeggen dat er sprake is van een geschil tussen de beide regeringen en de vraag is of Plasterk correct heeft gehandeld," stelt Milliard. Hij wijst op de Geschillenregeling, die er nog steeds niet is omdat Nederland en de Caribische landen in het Koninkrijk daarover geen consensus hebben bereikt. Aruba, Curaçao en St. Maarten willen een onafhankelijk orgaan dat bindende uitspraken kan doen over strikt juridische geschillen met betrekking tot Statutaire bepalingen. De Nederlandse regering wil echter een advies en geen bindende uitspraak. "De voordracht van de nieuwe gouverneur was een prima punt geweest om via de Geschillenregeling te laten toetsen."

Volgens de docent Staatsrecht kan premier Eman bij de Koninkrijksregering een protest indienen en bijvoorbeeld een commissie laten instellen die zich gaat buigen over de vraag of de voordracht van Boekhoudt juridisch wel of niet kan. Daarnaast kan de Tweede Kamer vragen stellen aan minister Plasterk, zoals waarom hij zelf met een kandidaat is gekomen en niet aan Aruba heeft gevraagd om een nieuwe kandidaat te zoeken.